जातरूपं सुवर्णं तपनीयं तप्तकांचनं अधिकवर्णं स्वोदरजातरत्नखचितभूषणोत्तमैर्भूषितः ॥ २० ॥ अतएवविविधधातुभिर्मंडितः शैलइव ॥ कालिकानिलैर्मेघवातैःसंकुलः मेघजालेचकालिका ॥ २१ ॥ समुपक्रम्य उपगम्य ॥ पूर्वमामंत्र्य हेरामेतिप्रथमंसंबोध्य शरपाणिनं शरपाणिं ॥ २२ ॥ एतावत्कालमनागमने स्वीयमगाधत्वमेवकारणमितिसूचयितुं सामान्यतोभूतस्थितिमाह ॥ पृथिवीति ॥ पृथ्वीस्वभावः काठिन्याद्धारणं वायोः सदासंचारतःसंयोजनवियोजनं आकाशस्यावकाशदानं ॥ अपांस्पंदनं

जातरूपमयैश्चैवतपनीयविभूषणैः ॥ आत्मजानांचरत्नानांभूषितोभूषणोत्तमैः ॥ २० ॥ धातुभिर्मंडितःशैलोविविधैर्हिमवानिव ॥ आघूर्णिततरंगौघःकालिकानिलसंकुलः ॥ २१ ॥ गंगासिंधुप्रधानाभिरापगाभिःसमावृतः ॥ सागरःसमुपक्रम्यपूर्वमामंत्र्यवीर्यवान् ॥ अब्रवीत्प्रांजलिर्वाक्यंराघवंशरपाणिनं ॥ २२ ॥ पृथिवीवायुराकाशमापोज्योतिश्चराघव ॥ स्वभावेसौम्यतिष्ठंतिशाश्वतंमार्गमाश्रिताः ॥ २३ ॥ तत्स्वभावोममाप्येषयदगाधोहमप्लवः ॥ विकारस्तुभवेद्बाधएतत्तेप्रवदाम्यहं ॥ २४ ॥ नकामान्नचलोभाद्वानभयात्पार्थिवात्मज ॥ रागान्नक्राकुलजलंस्तंभयेयंकथंचन ॥ २५ ॥ विधास्येयेनगंतासिविषहिष्येप्यहंतथा ॥ नग्राहाविधमिष्यंतियावत्सेनातरिष्यति ॥ हरीणांतरणेरामकरिष्यामियथास्थलं ॥ २६ ॥

संश्लेषणं ॥ ज्योतिषः प्रकाशभस्मीकरणे ॥ शाश्वतंमार्गमनादिब्रह्मसृष्टं स्वरूपस्थितिप्रकारमास्थिताःसंतः स्वेस्वेभावेतिष्ठंति ॥ २३ ॥ तत्तस्मादहमप्यगाधत्वाशक्यतरणत्वरूपाशक्यप्लवत्वादिस्वभावः ॥ गाधोगाधत्वं ममविकारोभवेत् ॥ एतदेतस्माद्धेतोस्तेहंप्रवदाम्युपायमितिशेषः ॥ २४ ॥ ननु माभूत्तेगाधता स्वस्वरूपस्तंभनेनास्माकंगतिंदेहीत्यत्राह ॥ नेति ॥ कामाद्यन्यतमेनापि समुदितेनवा नजलंस्तंभये जलरूपस्यमे स्वरूपपीडाप्रसंगात् ॥ तत्रकामोभिलाषः ॥ लोभः स्ववस्तुपरित्यागासहिष्णुता ॥ रागोऽनुरागः ॥ २५ ॥ तर्हिकथंकार्यनिर्वाहस्तत्राह ॥ विधास्ये करिष्यामि ॥ उक्तमेवार्थंस्थैर्यायाह ॥ ग्राहाइति ॥ हरीणांतरणे तरणनिमित्तं तथास्थलंकरिष्यामि यथा यावत्सेना प्रतरिष्यति तावद्ग्राहावानरान्नप्रहरिष्यंति ॥ वक्ष्यमाणमार्गेणमयिसेतुंकुर्वित्युक्तंभवति ॥ एतद्विधानंच भयाद्रागाच्चेतिबोध्यं ॥ २६ ॥